

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3398/2023. (VII. 27.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.14/2020/46. számú ítélete és a Kúria Bfv. III.1.522/2021/11. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Skoda Gabriella ügyvéd) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az indítványozó által kifogásolt, megtámadott határozatok a következők.
- [3] A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2019. október 22-én kihirdetett 41.Kb.107/2017/147. számú és – a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.14/2020/46. számú ítélete folytán – 2020. október 30-án jogerős ítéletével az indítványozót bűnösök mondta ki 3 rendbeli folytatólagosan elkövetett hivatali visszaélésre irányuló hivatali vesztegetés büntetében és 3 rendbeli folytatólagosan, bünszövetségben és üzletszerűen elkövetett vesztegetés büntetében. Ezért őt a bíróság 3 év börtönbüntetésre és 2 millió 700 ezer forint vagyonekobzásra ítélte.
- [4] A Kúria – az indítványozó és védője indítványa alapján eljárva – felülvizsgálati eljárásban a 2022. november 28-án meghozott Bfv.III.1.522/2021/11. számú végzésével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [5] 1.1. Az indítványozó ezt követően nyújtott be alkotmányjogi panaszt a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 41.Kb.107/2017/147. számú ítélete, a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.14/2020/46. számú ítélete és a Kúria Bfv.III.1.522/2021/11. számú végzése ellen.
- [6] Indítványában az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, az I. cikk (1), (2) és (3) bekezdésének, továbbá a XVIII. cikk (1), (2) és (3) bekezdésének sérelmére hivatkozva kérte a bírósági döntések megsemmisítését.
- [7] Álláspontja szerint ügyében az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott tisztességes bírósági eljáráshoz való jog és a (3) bekezdésben meghatározott védelemhez való jog azáltal sérült, mert az ügyész az elsőfokú eljárás során módosította a vádat (megváltoztatta a vádat) és a védelem a vádmódosítást nem ismerhette meg, ezért azzal szemben érdemi védekezést nem tudott előterjeszteni. Az alapügyben eljáró bíróságok a terheltek (közte az érintett terhelt) tárgyaláson való jelenlét jogáról lemondó nyilatkozata alapján az adott terheltek tárgyaláson való jelenléte nélkül jártak el. Az indítványozó szerint pedig a védőnek nem feladata, hogy az ügyész szóban közölt álláspontját továbbítsa a védenec felé.
- [8] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. Ehhez képest az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva először azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [9] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára hivatkozva terjesztett elő alkotmányjogi panaszt.
- [10] Alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján hatvan napon belül lehet benyújtani, az indítvány határidőben érkezett. Az indítványozó jogi képviselő útján jár el, a jogi képviselő a meghatalmazását csatolta.
- [11] Az indítványozó az alapügyben, a büntetőjogi felelősségéről döntést hozó első- és másodfokú ítéletet, valamint a jogerős ítéletet hatályában fenntartó felülvizsgálati eljárásban meghozott végzést támadta, mely döntések az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz tárgyai lehetnek. Az indítványozó indítványa több helyén az ügyben harmadfokon hozott döntés megsemmisítését kéri. Kétségtelen, hogy (amint az iratokból egyértelműen kitűnik), az érintett terhelt esetében harmadfokú eljárásra nem került sor, vele szemben az ítélet másodfokon jogerőre emelkedett. Ehhez képest az Alkotmánybíróság – miután a terhelt vonatkozásában harmadfokú eljárásra nem került sor – az indítványt a felülvizsgálati eljárás során meghozott végzés megsemmisítésére irányuló kérelemként bírálta el.

- [12] Az alkotmányjogi panasz előterjesztését megelőzően az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. Az egyedi ügyben érintettség megállapítható, mivel az indítványozó az alkotmányjogi panasszal támadott ügyben az I. rendű terhelt volt.
- [13] 2.2. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt határozott kérelem feltételeinek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdése vonatkozásában megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, továbbá indokolja a bírósági döntések Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri azok megsemmisítését.
- [14] Ezzel szemben az alkotmányjogi panasznak az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, I. cikk (1), (2) és (3) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (2) bekezdése sérelmét állító része nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában, valamint a 27. §-ban meghatározott feltételeknek. Az indítvány ebben a részében kizárólag az Alaptörvény rendelkezését jelöli meg, azonban azt nem, hogy a megjelölt rendelkezések pontosan miért és milyen összefüggésben sérültek volna. Mindezek a hiányosságok az Abtv. rendelkezései és az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján az indítványi elem érdemi elbírálásának akadályát képezik {3019/2023. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [23]–[24]; 3244/2022. (V. 18.) AB végzés, Indokolás [16]; 3548/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [44]; 3149/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [27]}.
- [15] 2.3. Megemlíti az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó által felhívott B) cikk (1) bekezdése szerinti követelmény nem tartalmaz olyan, Alaptörvénnyel biztosított, az egyén által érvényesíthető jogot, amelyre az Abtv. 27. § szerint alkotmányjogi panaszt lehet alapítani. Ez alól az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint kizárólag a felkészülési idő és a tiltott visszamenőleges hatály jelent kivételt {pl. 3334/2020. (VIII. 5.) AB végzés, Indokolás [15]; 3318/2022. (VI. 30.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [16] 2.4. Ezt követően az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy az indítvány esetében az eljárásának akadályát képezi-e ítélt dolog, mivel az Alkotmánybíróság az indítványozó által kifogásolt, a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 41.Kb.107/2017/147. számú és a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.14/2020/46. számú ítélete – továbbá a Kúria 2021. június 21-én meghozott Bhar.III.254/2021/13. számú végzése – ellen bejelentett alkotmányjogi panaszindítványokat korábban, érdemben a 3249/2023. (VI. 9.) AB határozatban megvizsgálta.
- [17] Kétségtelen, hogy (amint az iratokból megállapítható) az adott alapügyben a Kúria a Bhar.III.254/2021/13. számú helybenhagyó határozatot 2021. június 21-én hozta, s ebben az alapügyben hozott másodfokú határozatot az adott (harmadfokra került) terhelt tekintetében változatlan tényállás mellett hagyta helyben.
- [18] Kétségtelen az is, hogy ezt követően a Kúria (a jelen ügyben támadott) Bfv.III.1.522/2021/11. számú felülvizsgálati határozatát 2022. november 28-án hozta meg.
- [19] Kétségtelen továbbá, hogy a felülvizsgálatban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés záró fordulata].
- [20] 2.5. Ha az ügyben alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság már döntött (azaz változatlan ténybeliség mellett jogkérdésben kifejtette álláspontját), akkor ugyanabban az ügyben az esetleges más érintett panaszos által, egyazon jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozva az Alkotmánybíróság eljárásának nincs helye [Abtv. 31. § (2) bekezdés]
- [21] Jelen ügyben valójában erről van szó.
- [22] A 3249/2023. (VI. 9.) AB határozat alapjául szolgáló – az alapügy XI. rendű terheltje által bejelentett – alkotmányjogi panasz a jelen (az alapügy I. rendű terheltje tekintetében bejelentett) indítvány tartalmával megegyezően az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdésének sérelmére hivatkozott azzal összefüggésben, hogy az eljáró ügyész által az elsőfokú eljárás során módosított vádat a védelem nem ismerhette meg, ezért azzal szemben érdemi védekezést nem tudott előterjeszteni.
- [23] Mindemellett – ezen korábbi indítvány a jelen indítvánnyal egyezően – megjegyezte, hogy a bíróság a terheltek távollétében járt el, és az indítványozó szerint a védőnek nem feladata, hogy a vádhatóság szóban közölt álláspontját továbbítsa a védelem felé. Az ügyben az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálata során megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem megalapozott, az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz, valamint a védelemhez való joga nem sérült {vö. 3249/2023. (VI. 9.) AB határozat, Indokolás [16]–[33]}.

- [24] Evidencia, hogy a vád módosítása (kiterjesztés, megváltoztatás) kihatással van a megállapított ténybeliségre, a bizonyítás keretére akár a törvényi tényállásba ütközés vonatkozásában, akár új ténybeliség vizsgálata miatt (vádkiterjesztés új alanyra értelemszerűen nem történhet, ilyenkor új vádat kell benyújtani). Következésképpen a vád megváltoztatása (amiről jelen ügyben szó van), kiterjesztése olyan eljárási cselekmény az ügyész részéről, ami a büntetőjogi felelősségre és a büntetőjogi jogkövetkezményre kiható.
- [25] Mindazonáltal a vádra, illetve a vádmódosításra vonatkozó kifogásokat illetően az iratokból egyértelműen kitűnően nincs olyan körülmény, ami megkérdőjelezné annak helyénvalóságát {vö. 3249/2023. (VI. 9.) AB határozat, Indokolás [21]–[23]}.
- [26] 2.6. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a vádkiterjesztés esetén a tárgyalás elnapolása a védelem (vádlott és védő) indítványa alapján kötelező. [Be. 538. § (6) bekezdés]
- [27] A vád megváltoztatása (amiről jelen ügyben szó van) esetén ugyanakkor a bíróság belátása szerint dönthet, hogy arra vonatkozó indítvány esetén a tárgyalást elnapolja-e [Be. 538. § (5) bekezdés].
- [28] 2.7. Jelen ügyben az iratokból kitűnően kétségtelen, hogy a vád megváltoztatása nem volt hozzáférhetetlen a védelem számára. Erről a védő tudott, a tárgyalás folytatása pedig a Be. 538. § (5) bekezdése szerinti volt.
- [29] Jelen ügyben pedig az, hogy egy adott módosított (megváltoztatott) vádra vonatkozó, megállapított ténybeliségből a felülbíráló bíróság milyen következtetést von le a felelősségre, illetve a jogkövetkezményre, az értelemszerűen szakjogi keretek között maradó joga, illetve kötelessége. Ennek eljárásjogi lehetőségei, feltételei, körülményei azok, amik a tisztességes eljárás keretében vizsgálhatóvá válnak. Az Alkotmánybíróság a 3249/2023. (VI. 9.) AB határozatban pedig megállapította, hogy nem merült fel ilyen hiányosság, illetve irányú kétség. Egyébként erre az indítványozó sem hivatkozott, hanem önmagában a vád megváltoztatását tartotta alkotmányos kételyt ébresztő kérdésként felvetendőnek. Az pedig nyilvánvalóan nem alkotmányos vizsgálat tárgyát képező kérdés, hogy a vád eredeti állapotában legyen tartható, illetve nem módosítható (vö. Be. 538. §).
- [30] Megemlíti az Alkotmánybíróság, hogy az indítványnak arra vonatkozó kitétele, miszerint a védőnek nem feladata hogy a vádhatóság szóban közölt álláspontját továbbítsa a nem jelen lévő védenec felé – a szakjogi törvény elvárásaival – nem igazolható álláspont. Egyrészt utal az Alkotmánybíróság a Be. 42. § (4) bekezdés szerinti, a védő kötelességeire vonatkozó rendelkezésekre, másrészt a Be. 430. § (1) bekezdés a) pontjára, ami kifejezetten akkor teszi lehetővé a vádlott számára a tárgyalási jelenlét jogáról való lemondást, ha védővel rendelkezik.
- [31] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy eljárásának akadálya áll fenn, az ügyben alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság már döntött, ugyanabban az ügyben érintett más indítványozó által, azonos jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozva pedig az Alkotmánybíróság eljárásának nincs helye.
- [32] 3. Ekként az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés b) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2023. július 4.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/393/2023.

